

En bön för dem där första julen utspelade sig

Julmusiken har varit igång i många veckor nu. *Mer jul* vädjar Adolphson & Falk i sin numera klassiska låt. I TV-reklamen spelas *Driving home for Christmas* dagligen. Trots att jag gillar julen känns det redan nästan tjatigt. Men det finns också något hoppfullt i att juldekorationerna plockas fram. Väntan på något som kommer! Trots att det är så genomkommersiöserat att orsaken till julfirandet ofta glöms bort.

Jag ser på bilder från Jerusalem där grannen till vårt studiecenter, Imperial hotel, fortsätter att julpynta, trots avsaknad av gäster och med hot om att tvingas lämna över huset till en bosättningsorganisation. Identitet och tillhörighet blir en betydelsefull ingrediens i de religiösa uttrycken. Att som en kristen minoritet visa att man finns, att kyrkan är närvarande är viktigt, inte minst i jultid. Och då kommer symbolerna fram. Ju mer blinkande och glittrande, desto bättre. Gärna med bjällerklång och musik. Så kommer Santa, jultomten, ridande på kamel in i Jerusalem!

Men hur lätt är det inte att misstolka symbolerna. På SCSC fick vi höra att en del undrade vad vi var för några när vi hade satt fram våra elektriska ljusstakar. Det står ju "Swedish Christian Centre" – är det inte judiska chanukka-ljusstakar? Är ni kanske Messiastroende? Det är bara sju ljus, var är det åttonde? Stjärnorna då – de kan väl inte misstolkas? Ja, det får ju inte vara en sexuddig stjärna, då kan det förstås som att bosättare tagit över. Och julgranen, som inte är en religiös symbol i sig, blir till konflikt när den reses i vissa städer.

För den som vill ha mer jul, om än inte vit, är Jerusalem och Betlehem det ultimata julfirande – tre jular på bara några veckor! Först den katolska och protestantiska följd av den

ortodoxa och sist i raden den armeniska. Och alla med sina mässor och liturgier, familjehögtider och fester. Men budskapet är ett och det samma – önskan om fred på jorden. En av våra grupper vandrade från Födelsekyrkan i Betlehem till Beit Sahour, Herdarnas äng. De samtalade om hur man idag kan förstå och sprida det budskap som herdarna fick uppleva för tvåtusen år sedan, när de återvände till Beit Sahour från Betlehem.

Och frågan kommer till oss – hur kan vi sprida det glada budskapet om fred och försoning? Är det viktigt att vi har kristna bröder och systrar kvar i det Heliga Landet? De behöver vårt stöd, inte minst i dessa svåra pandemi-tider när inga turister kommer, när de känner sig än mer bortglömda. När du plockar fram din julkrubba, be då en bön och sänd en tanke till dem som lever där den första julen utspelades.

Lars-Inge Claesson
Direktor

Stöd från Svenska Institutet till Ethno Palestine

Svenska Institutet har beslutat att anslå 100.000 kr till Studieförbundet Bilda som i samverkan med flera andra organisationer kommer att genomföra en förstudie och undersöka möjligheten att i framtiden genomföra Ethno Palestine.

Ethno är ett årligt återkommande världsmusikläger som genomförs i Rättvik. Numera genomförs även Ethno i andra länder, men syftet är alltid det samma. Att unga folkmusiker får mötas och lära ut sin musik och sin kultur till andra unga musiker.

Huvudarrangör av Ethno i Rättvik är Folkmusikens hus, som också finns med bland initiativtagarna till Ethno Palestine.

USA:s ambassad troligen kvar i Jerusalem

Foto: Gage Skidmore, CC BY-SA 2.0

Efter att Joe Biden vunnit presidentvalet i USA undrar många hur den amerikanska Mellanösternpolitiken kommer att förändras. Förmodligen inte särskilt dramatiskt, tror den svenske journalisten Arne

Lapidus. "Inga dramatiska nya grepp väntas av veteranpolitikern som varit engagerad i regionen ett halvsekel", konstaterar Lapidus som under årtionden rapporterat från Israel, i en krönika i Göteborgs-Posten.

Vänskapen mellan president Donald Trump och den israeliske premiärministern Benjamin Netanyahu är djup och personlig. Och på punkt efter punkt har Trump slutit upp bakom Netanyahu, där flytten av den amerikanska ambassaden till Jerusalem blev det yttersta tecknet.

Nu avvaktar israelerna på vad presidentskiftet kan innebära, menar Lapidus, men de befärar inga stora förändringar. Och ambassaden lär bli kvar i Jerusalem. Joe Biden har beskrivit sig själv som sionist

Från palestinskt håll finns å andra sidan en förhoppning om att den nye presidenten ska plocka upp ansatser från sin tid som vice, under Barack Obamas ledning.

På önskelistan finns att det ekonomiska biståndet från USA ska återupptas och att den palestinska beskickningen i Washington, som president Trump stängde, åter ska öppnas.

"USA väntas nu återgå till sin tidigare politik att fördöma byggandet av israeliska bosättningar på Västbanken och israeliska brott mot mänskliga rättigheter på ockuperat område – som under Obama och tidigare administrationer – men Biden lär inte bli den president som sätter kraft bakom orden", skriver Arne Lapidus i Göteborgs-Posten.

Snart tänder vi ljus – här och i Betlehem

För ett år sedan kunde Elisabeth och Magnus Lindgren fira jul i Betlehem. "Inte kunde vi ana att redan i år är det totalt annorlunda", skriver de.

Från julfirandet de deltog i liksom från den judiska chanukka som pågick samtidigt, bär de med sig bönen: Tänd ljus där du går fram.

Text: Elisabeth och Magnus Lindgren

Foto: Magnus Lindgren

Tillsammans med människor från jordens alla hörn firade vi jul i Betlehem förra året. En högtid som kan beskrivas som årets största folkfest.

Lokalbefolkningen hade i princip gått "man ur huse". Festklädda i alla åldrar. Förväntansfulla oavsett religiös hemvist. Gemensamt följde vi kyrkledare och höga politiska ledare i näst intill oändliga processioner ringlandes genom de centrala delarna. Allt ackompanjerat av ett fyrtiotal scoutkårer. Blåsorkstrar från såväl Västbanken som Israel hade övat veckor i förväg.

Magnus och Elisabeth Lindgren

Säckpipornas toner överröstade det mesta. Ballonger och flaggor vajade i barnens händer om de inte njöt av sockervadd eller kanderade mandlar. Tomtar, vise män, änglar och herdar tillsammans med tamburmajorenerna höll takten. Gator, hus, affärer och torg var smyckade. Alla uttryckte på sitt sätt – Christmas is a Message of Joy.

Vi landade till slut vid Krubbans torg. Den stora ljusklädda granen i närheten av Födelsekyrkan lyste över krubban med Jesusbarnet. Så gör den från 1 december till 31 januari, för julen firas flera gånger beroende på om man är katolik, protestant eller ortodox. Katoliker och protestanter firar juldag den 25 december, de flesta ortodoxa den 7 januari och armenier den 19 januari.

Inga turister

Frågan som ändå skavde djupt när vi reste hem var vad som händer i framtiden. Inte hade vi kunnat ana att redan i år är det totalt annorlunda. Vännerna på plats berättar med sorg att pandemin medfört att inga turister besökt Betlehem sedan i mars. Man har redan haft två "lockdown" i en stad som är totalt beroende av just turism och pilgrimer. Visst kommer våra kristna trossyskon göra vad de kan för att fira julens budskap även i år – även om ingen vet vad som väntar om ännu en total nedstängning sker under december.

Utan turister lamslås ekonomin. Fattigdomen har ökat katastrofalt. Konsekvenserna är oöverblickbara lång tid framöver. Kvar finns frågorna som ställts av människor allt sedan gamla testamentets tid. Ovissheten. Varför just vi? Hur länge ska detta hålla på? I år delar vi som mänsklighet farhågorna mer än någonsin. Då är orden "Var inte rädda" en av de viktigaste hälsningar vi behöver få höra.

Oavsett hur julfirandet blir kommer Midnattsmässan i Födelsekyrkan firas. När Gud väljer att komma till världen

Julkubban framför den stora julgranen vid Födelsekyrkan i Betlehem

gör han sig liten som ett barn. Inkarnationens mysterium. Det var extra påtagligt i gudstjänstens avslutning när "Jesusbarnet" rent fysiskt, med ömhet, bars från St Catherines Church till Födelsekyrkans grotta. Man kunde nästan ta på glädjen och tacksamheten som fyllde kyrkorummet genom de smäktande tonerna från "Gloria in Excelsis Deo".

Skarp kontrast

Samtidigt skavde vår närvaro där på julnatten i Födelsekyrkan. Vi som deltog var ju mest en massa "turister" som ansökt om biljetter långt i förväg. Beviset som gav tillträde till kyrkorummet tillsammans med VIP-folk från det övre samhällsskiktet. I kön på väg in ställdes till och med frågan bakom oss; "Vad är en mässa?". En skarp kontrast till de fåtal närvarande pilgrimer liksom präster, nunnor och munkar som vigt sina liv till Kristus. Lokalbefolkningen själva fick inte plats.

De allra flesta som lever i "julens huvudstad" följde likt tidigare år gudstjänsten via TV. Det var svårsmält när det gick upp för oss.

Förra året reste ca 1,9 miljoner besökare till Betlehem med omnejd. Frågan är vad vi egentligen söker? Spelar kyrkobyggnaderna någon roll om ättlingarna till de första som en gång hörde budskapet om fred där på ängarna mellan Betlehem och Beit Sahour inte längre finns kvar? Och vad är egentligen Betlehem utan sina levande stenar – den kristna befolkningen? I 2000 år har julevang-

eliets hälsning predikats härifrån. Ljuset ska övervinna allt. Var inte rädda! Änglarna bär, då som nu, bud om en stor glädje. Att en Frälsare fötts i Davids stad. Och tecknet. Det är ett nylindat barn i en krubba.

Chanukka – ljusets fest

Parallellt med julfirandet förra året pågick Chanukka, ljusets fest, bland det judiska folket. Det är inte alltid detta infaller samtidigt men 2019 såg vi de åttaarmade ljusstakarna var vi än gick i de judiska delarna i Jerusalem.

På frågan varför människor tänder ett ljus dag för dag i sina ljusstakar gavs flera förklaringar. En tolkning framhöll trovissvisheten. Att man över huvud taget vågade tända första ljuset i templet trots att man inte visste om oljan skulle räcka alla dagar handlade om ett tydligt budskap. Tänd ditt ljus fast världen verkar osäker. Dela hoppet!

Just viljan att se ljuset i varje möte var återkommande i människors berättelser under våra veckor på plats. Vi hörde hälsningen genom böneutropen. Vi tolkade de klingade sabbatstonerna. Vi stannade upp inför de klämtade kyrkklockorna. Tänd ljus där du går fram.

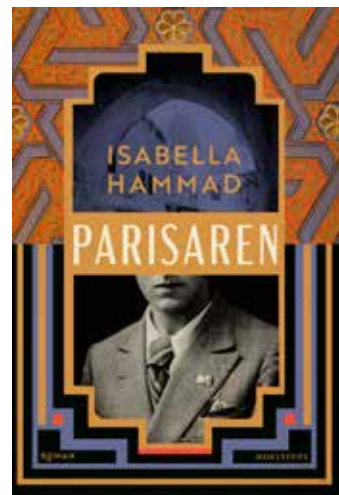
Bön och omsorg

Snart får du och jag tända våra ljus i advent och jul igen. Tänd då ett extra ljus i bön och omsorg för kända och okända i Israel och Palestina. Alla de som vandrar på vägen mot Födelsekyrkan för att dela ljuset och glädjen. Christmas is a Message of Joy.

Plockat i bokhyllan

Smått och stort, brett och udda

Parisaren

För ungefär ett år sedan åkte jag till Betlehem för att vara med på en "book launch", eller ett "boksläpp" som vi ibland säger på svenska. Ett trettiotal personer var samlade i en vacker gammal stensal.

Isabella Hammad, en ung författare född i London av palestinska föräldrar, berättade om sin debutroman "The Parisian". Nu har den kommit på svenska. (Norstedts förlag)

Det är början av 1900-talet. Den unge Midhat växer upp i Nablus, men beger sig till Frankrike för att studera medicin.

Det blir många kulturkrockar i ett Europa som befinner sig i krig. Kärleken blir komplicerad och så småningom återvänder Midhat till Palestina.

Berättelsen är en roman, men ger en inblick i och förståelse för ett Palestina före andra världskriget.

"Jag kände igen miljöerna i Nablus" sa en av deltagarna i en våra studieresor som läst boken. En recensent skriver: "Det här är en underbar bok att läsa i sommar." Men det går lika bra i jul! Varför inte starta en bokcirkel?

Lars-Inge Claesson

Isabella Hammad

Foto: Kathy Coulter

Julklappstips!

– Böcker, filmer och goda tilltugg

Har du något julklappstips att dela med Jerusalembrevets läsare? Vi ställde frågan till nuvarande och några tidigare direktorer för studiecentret i Jerusalem, och till Bildas nya förbundsordförande. Här är deras förslag.

Böcker, böcker, böcker

APEIROGON, A NOVEL, av Colum McCann.

För den som varit på en resa och träffat the Parents Circle så är detta en riktigt spännande och ovanlig bok. En mängd händelser, stora som små, vävs ihop till en väv som ger en insiktsfull bild av konflikten. Boken är högaktuell då det ryktas om att Steven Spielberg ska göra film utifrån den.

BIBELTOLKNINGENS BAKGATOR – OM SYNEN PÅ JUDAR, SLAVAR OCH HOMOSEXUELLA I HISTORIA OCH NUTID, av Jesper Svartvik.

När det gäller Jerusalem, Israel och Palestina är det så lätt att ibland hamna vilse i tanken eller slira in på en del tankemässiga bakgator.

Svartviks bok beskriver just dessa "bakgator" man kan hamna i och hjälper läsaren hålla sig därifrån. En bok man blir klok av!

Maria Wälsten
SCSC-direktor 2006-2008

Streama gratis filmer

Över hela Mellanöstern – från Marocko till Bagdad – lyfter nu arabiska filminstitut fram sina egna talanger och verk genom att göra filmer tillgängliga online. Särskilt under den pågående pandemin, när många biografier är stängda, har streaming gjort regionens kultfilmer till högsta mode.

Det senaste arabiska filminstitutet som hakat på online-bio är Palestinska Filminstitutet (PFI). Varje vecka aktualiserar de en palestinsk film på sin hemsida www.palestinefilmintstitute.org

Jag rekommenderar detta som ett tips till vänner – en gratis julklapp! På hemsidan finner du till exempel Hany Abu Assads Oscarnominerade film **OMAR**, Cherien Dabis film **AMREEKA** som fick en pris i filmfestivalen i Cannes.

Sune Fahlgren
SCSC-direktor 2008-2011

Marmelad från israeliska och palestinska kvinnor

Jag vill tipsa om en matnyttig liten bok: **JAM SESSION, RECIPES FOR FRIENDSHIP, JAMS AND REMEMBRANCE**.

En grupp kvinnor i organisationen Parent's Circle, startade ett projekt kring enklare matlagning för flera år sedan. Det resulterade i en fin liten bok.

Förutom inspirerande recept på sylt, marmelad, inläggningar med mera får vi del av berättelserna om hur viktigt vänskap och personliga relationer är i ett konfliktfyllt område. Med fina fotografier, en kort berättande text om de kvinnor som delat sina recept och så förstås recepten, är det här perfekt som julklapp eller present.

Ann-Sofie Lasell
Direktor på SCSC 2015-2018

Boken går att köpa via www.theparentscircle.org
Klicka på Communities och sedan på Women's group.

Tovad julkrubba

En liten julkrubba tovad i ull är en fantastisk julgåva! Den är tillverkad på dagcentret Ma'an Lil Hayat.

Första gången jag besökte Ma'an Lil Hayat blev jag så berörd av den värme jag möttes av. Dagcentret för personer med funktionsnedsättning är en del av den internationella L'Arche-rörelsen. Jag mötte Rami, som hade sin första dag på centret. Han var blyg, kunde inte tala, och vågade inte gå in i rummen där övriga deltagare satt och arbetade.

Nästa gång jag besökte dem var han med i gruppen. Lite senare när jag kom på besök igen, kände han igen mig och drog med mig in till bordet. Där skulle jag sitta bredvid honom och tova. Glad, utåtriktad, en verklig förändring!

Lars-Inge Claesson
SCSCs nuvarande direktor

Goda tilltugg från Galiléen

En god lästund kräver ett gott tilltugg: Nybakat bröd doppat i ljuvlig olivolja.

Sindyanna of Galilee drivs av en längtan efter att skapa vänskap mellan judar och araber och att knyta samman arabiska odlare med den israeliska och internationella marknaden. Besök Sindyanas hemsida på www.sindyanna.com och klicka på "products" så kan du få tips om hur du via olika nätbutiker kan få en smak av Galileen levererad hem till din eller någon annans dörr i jul.

Cecilia Hjort Attefall
Bildas förbundsordförande från 5 juni 2020

Fler organisationer som säljer hantverksprodukter

www.canaanusa.com
www.jamilehdates.com
www.sunbula.org
www.bethlehemfairtrade.org
www.disarmingdesign.com
www.womeninhebron.com
www.starbazaar.bethbc.edu
www.annadwa.org
www.sira.se/sv/gavoshop/

Inga studieresor för närvarande

På grund av den pågående pandemin och de restriktioner som gäller i såväl Sverige, Israel och Palestina planerar Bilda just nu inte för några studieresor.

Men verksamheten pågår, bland annat med digitala webinarer. Se mer på Facebook – facebook.com/bildascsc